

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 "

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " 50 " —
mesec " 1 " 20 "

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 69.

V Ljubljani, v ponedeljek 26. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Kmetske zadruge.

V edinosti je moč! Ta stari pregovor se potrjuje v vseh vrstah človeške družbe. Moderna gospodarska načela, katera je liberalizem v 19. st. razpredel kot gosteniti, pa so udušila stare združne naprave ter posameznika izročila vsestranski konkurenci. In v tej konkurenci je zmagoval močnejši, ki je preskrbljen s kapitalom, spopolnjeval svoje stroje, izdelaval blago v večjih množinah za razumno nižje cene. Vsled tega so hirali in propadali razni obrtniki in manjši tovarnarji. Enaka se je godila s kmetom, ki je bil sam sebi prepuščen in je otepaval grudo na polju večinoma le za druge. Na eni strani so mu vsled večjih potrebščin rasli troški, a na drugi mu je pešala zemlja in se manjšali izdelki.

Naravna posledica je, da kmetska posestva lezejo v dolgove in da kmet obupuje na svoji zemlji. Zato se je že pred leti ravno v konservativnih krogih rodila srečna misel, da treba organizovati kmetski stan, udahniti mu novega življenja, novega poguma, stanovske zavesti. In to je mogoče doseči s kmetskimi zadrugami. V to obliko je treba speljati mogočni tok gospodarskega in družabnega napredka.

Snovali so rodoljubi po raznih deželah vsakovrstne zadruge. A te so bile večkrat poskusi brez izkušenj, brez pravnega varstva, omejene na ozki krog, zato niso uspemale v isti meri, kakor so si želeli ustanovitelji. Poleg tega je imelo združno gibanje mnogo nasprotnikov tudi v onih krogih, kjer bi se najmanj nadejali. Bili so razni predsodki, politični momenti, odrvenelost birokracije in drugi vzroki, ki so ovirali razvoj v načelu svojem koristnih in potrebnih naprav.

Kakor vedno, trebalo je tudi v tem oziru mnogo časa in potrpežljivosti, predno si je združna ideja odprla vrata v pisarne višje avstrijske birokracije. Že leta 1891 je prestolni govor obljubil organizacijo kmet-

skega stanu po zadrugah. To obljubo je izvršil poljedelski minister grof Falkenhayn leta 1895, ko je predložil dva načrta, glede kmetskih zadrug in rentnih domov. Toda v mnogih deželah so nevedni ali pa zlobni ljudje uprizorili odpor proti tem »novotarijam« in vlada je leta 1895 umaknila predlogi. Leta 1896 je grof Ledebur predložil državnemu zboru nov načrt glede kmetskih zadrug. Poljedelski odsek je bil izdelal o tej predlogi svoje poročilo, toda mej tem je bil državni zbor razpuščen in poročilo je padlo v koš.

Leta 1897 je vlada dvakrat predložila načrt zakona, a vsled obstrukcije načrt zakona ni prišel v razpravo. Leta 1898 je vlada ustanovila industrijski in poljedelski svet, ki je 31. maja min. l. vsprejel glavna načela za osnovo kmetskih zadrug.

Po teh načelih je izdelan najnovejši načrt zakona, ki ga je sedanja vlada predložila poslanski zbornici dne 16. sušca. Ta načrt je, kakor vsi prejšnji, okvirni zakon, ki sloni na kompromisu mej državnim zborom in deželnimi zastopi in deželnemu zakonodajstvu daje široko polje. V smislu tega zakona se ustanovi praviloma v vsakem sodnem okraju kmetska zadruga in v vsaki deželi za celo deželo. Deželni zbor pa jih more izjemoma zakonito določiti le za posamezne okraje, občine, župnije, za dva ali več sodnih okrajev po eno.

Namen teh zadrug je raznoteren. Splošni nam je, izboljšavati pravne in materijalne razmere kmetskega stanu, in sicer z gojitvijo stanovske zavesti, s poukom, s podporami in pospeševanjem gospodarskih koristij. V to zadnjo vrsto spada prodaja kmetskih pridelkov in nakupovanje za kmetijstvo potrebnih stvari; ustanovitev združnih skladišč, mesnic in drugih naprav, po katerih je mogoče v denar spraviti kmetske pridelke; pospeševanje posojilnic, v prvi vrsti po Raiffeisenovem sistemu; posredovanje pri konvertovanju dolga in pri zavarovanju za življenje, onemoglost, proti toči in ognju;

pospeševanje strokovnega pouka, oskrbovanje zadrugne statistike, posredovanje za delo in v pravadah itd.

V pokritje stroškov za ustanovitev in mogoče zgube koncem leta bodo člani plačevali priklade k zemljiškemu davku. Te priklade določa deželni zbor. Kjer deželni zbor ustanovi tako zadrugo, bodo morali kot člani pristopiti vsi kmetje dotičnega okraja. Deželni zbor bode določal posamezne izjeme, tako za lastnike zemljišč, ki so večinoma gozdi, ali za take posestnike, ki bivajo drugod ali nimajo dovolj zemlje.

Vsaka nova naprava potrebuje časa, da se udomači mej ljudstvom. Najprvo zabavljajo, pozneje gledajo od strani in s časom se sprijaznijo z novo idejo. To velja tudi o zadrugah. Mej Slovenci v vseh pokrajinah pa je združna ideja že tako domača, da se je bodo ljudje hitro oklenili. Naš kmet dobro uvideva potrebo in koristi kmetskih zadrug. Imamo jih že mnogo, ki se lepo razvijajo in ljudem odpirajo pogled v boljšo bodočnost. Želimo, da bi ta misel združne organizacije prešla vsem in povsod v kri in meso in da bi postala trdna obramba skupnih interesov našega oratarja.

Celjske zadeve.

(Interpelacija poslancev Žičkar, Berks in tovarišev na ministra notranjih zadev.)

(Dalje.)

Razbojniška druhal je nato, spremljana od policije, šla mimo »Narodnega doma«, metala kamenje na ondotno veliko okno ter je ubila — seveda pred očmi policije, — in šla nato po Gospodskih ulicah na cerkveni trg pred opatijo in kaplanijo, na kateri je metala kamne ter pobila šipe. Energičnemu nastopu gospoda Milana Hočevarja, ki je izgrede opazoval z okna ter z ostrimi besedami opominjal policijo, naj posreduje, se je posrečilo preprečiti večje opustošenje. Nikogar niso prijeli, nikogar naznanili! Previdoma, da bi nikogar ne opazili, so pogasili poprej vse luči v okolici napadenih hiš.

O vseh teh kaznivih napadih in dogodkih, o katerih je bila policija sama najboljši in najbližnji svedok, ni ta vložila nikake kazenske ovadbe; sami oškodovani, dr. Josip Serbec, dr. Ivan Dečko in pred. gospod opat Ogradi, so morali naznaniti hudobne poškodbe in opustošenja in provzročiti o tem predpreiskavo, akoravno so bili dogodki notorični in znani tudi c. kr. drž. pravdnistvu v Celju.

Tudi za 11. avgusta zvečer so bili nameravani, pripravljani in tudi napovedani novi napadi in naskoki na hišo dr. Josipa Serbca, na »Narodni dom«, potem na hišo c. kr. notarja Detičeka, dr. Ivana Dečko in lastnika umetnega mlina Petra Majdiča. Dotični prosili so varstva in pomoči c. kr. žandarmerije pri c. kr. okrajnem glavarstvu. To se je dovolilo samo za dr. Ivana Dečko in Petra Majdiča, ker se nahajata njiju hiši izvan mestnega ozemlja, dočim spadajo hiše ostalih v kompetenco celjske mestne občine. Dr. Josip Serbec in dr. Ivan Dečko v imenu posojilnice sta bila vsled tega prisiljena storiti druge korake, katere bomo pozneje omenili.

Vse navedene okolnosti je moči večinoma dokazati z izvedenimi kazenskimi obravnavam pri kazenskih sodiščih v Celju, oziroma s kazenskimi akti, ki se tam nahajajo. Ozirati se hočemo za sedaj samo na sledeče kazenske akte:

Vr. VI. 675/99 (proti Oskarju Šeligu in tovarišem radi javnega nasilstva),

Vr. VII. 668/99 (proti Fr. Gostinčarju radi težke telesne poškodbe),

Vr. VII. 782/99 (proti Fr. Karlovsku radi javnega nasilstva),

U. 798/99 (proti redarju Karolu Urchu radi prestopka po § 331. kaz. zak.),

U. 950/99 (proti redarju Ivanu Kunstu radi prestopka po §§ 331 in 496. kaz. zak.),

U. 116/00 (proti istemu redarju radi prestopka proti varnosti časti),

U. 959/99 (proti Adalbertu Kossarju in tovarišem radi prestopka proti varnosti časti),

LISTEK

Županova „kletev“.

(Pismo z ljub. magistrata.)

Gospod urednik, ali je lepo, da »kolne« župan na zlatem svojem prestolu? Ah, vsi, ki smo na magistratu, živimo v groznih skrbeh. Županova »bula« leži težko na ponižnih naših hrbtih. In ti ponižni naši hrbti krive se sedaj še bolj, kadar zagledamo našega Zanca, moža, ki je nadzornik naših slabostij in županov živ telefon. Figo v žepu, pa kompliment Zancu, tako se godi od jutra pa do 2. ure popoldne. Oh, ranjki Regali, zakaj nisi sedaj še živ! Kako prijeten prizor bi bil našim dušam, kadar bi ti trčnil na magistratu skupaj z Zancikom, kadar mu gre kak uradnik odpirat vrata in kadar se mora pogoltniti kak intimen »ti«. Oh, in kako bi ti bil vesel, ko bi ti videl inženirja Ciuho, kadar pokaže, da se jedini na magistratu Zanca nič ne boji. Ali Regali, mrtev si, in vesel si lahko, da nisi več mej živimi, ker slabi časi se obetajo opoziciji. Na magistratu popravljajo vsa stranišča, da bodo tja metali, kakor so obljubili v zadnji seji obč. sveta, resolucije davkoplačevalcev, ki ne vidijo, da je »Mestni Dom« skrajno produktivna ustanova in potreben že zato, da je

par Bolčevih konj dobilo čedno »štalo«, in župan si je s Čuškega naročil velik koš in prihodnjič bođe predlagal, da se nastavi poseben uradnik za ta koš. Aškerc dobi svojega kolego. Gospod urednik, svetujte vendar davkoplačevalcem, naj ne bodo sitni z resolucijami, ki povzročajo le nepotrebne stroške za stranišča in za koš!

Kako lep mir je vladal na našem magistratu, ko ni razven »Naroda« nihče stikal za ljubljanskimi novicami. Dokler je »Narod« vedel za te novice, bilo je dobro, sedaj pa jih nima ravno malo »Slovenec« in sedaj je izgubljen mir na našem magistratu. Mu zajo se gospodje tako, kakor bi se naredila na magistratu prava pravcata »zarota«, in proti tej zaroti je župan izdal mogočno »svojo« »bulo«, ki kaže na kaznivost takih zarot, kliče »Gorje!« in ki se končuje, da se označene »vesti« smejo od danes naprej priobčevati časnikom le z izrečnim dovoljenjem načelnika policijskega urada gospoda svetnika Frana Podgorška in je to dovoljenje izposlovati za vsak slučaj posebej.

Po pravici Vam povem, da se je na magistratu marsikdo držal za trebuh, ko je bral to »bulo«. Ubogi »Slovenec«, ki si tako hudo udarjen. Družega sredstva ni, da greš vprašat, kedaj ima »Narod« »dovoljenje« za vsak slučaj posebej. Ljubljanskega župana bomo poslali še edenkrat na »zaroto« in

mestne stroške, da bode videl, kako nepriestransko se drugod uradno dajo vse novice časopisom brez ozira na strankarsko barvo, ker so pač povsod čitatelji vseh listov davkoplačevalci, ki vzdržujejo mestno upravo in ne samo morda ljudje okolu kaknega liberalnega trobila. Gospod urednik, potrkajte za »dovoljenje«, vsak dan za »vsak posamezen slučaj«, da se bodemo smejali ob električni razsvetljavi prosvetljeni liberalnosti duševnih očetov županske »bule«.

»Bula« je silo nerodna za mestne službenice. Nekdo je pogruntal, da Vaš poročevalec morda vendar ne dobi vestij z magistrata in da si na kak drug način preskrbi novice. Izvršil se je torej najnovejši pojav na liberalnem našem rotovžu: za Vašim poročevalcem so pričeli stikati detektivi in je bil jeden tak za njim že v Rožnih ulicah št. 9 pri tisti Urški, katere denarci so v nedolžni njeni zaupljivosti postali nedavno žrtev barabe Berganta. Govori se že, da dobi tisti, ki razkrije kako zvezo Vašega poročevalca, 200 gld. nagrade in tisti tiskar, ki pokaže kak rokopis z magistrata, 50 novih svitlih »ranjškov«, seveda iz privatne županove šatulje, iz katere se tudi plačujejo razni slavnostni obedi.

Oh, gospod urednik, tako smo po nesrečni papeževi kletvi dobili resnično »županovo kletev«. In takih »županovih kletev«

je več in »kletev« na »cajtenge« ni jedina. Velika je »kletev« na zapisnik volilcev. Ta »kletev« je bila tako huda, da zapisnika volilcev letos ne bo več tiskanega na svitlo, ker se na magistratu boje, da bi se z njim ne okoristili »klerikalci«. Za svojih 18 agitatorjev, katere so oni dan slovesno »štali-rali«, bodo zapisnik volilcev že na drug način preskrbeli. Sosebno pa bođe huda »kletev« na socialne demokrate, ki so razvili rudečo zastavo, da ž njo marsirajo na magistrat. Predno izide ta »kletev« se bode, ako smem verjeti zanesljivim virom, še poskusilo železnikarja pridobiti menda s tem, da se mu izroče v delo obleke za mestne policaje, železničarje pa s tem, da se kakor lani, zopet spiše »prošnjak« na načelstvo. Grozne so bajne »kletev« v tajnih sejah. Zidove sem oni dan spraševal, kaj se je godilo v tajni seji, ko so se oddala zidarska dela za nekaj tisoč dražjemu podjetniku. In raz županovega prestola se je oglasil glas: »Ne dajmo temu dela, ki nam je pri zadnjih volitvah sitnosti delal!« Tedaj pa sem pogledal na tiste »L« po mestni dvorani in resno premišljeval, kaj da pomenijo. Prav pošteno sem naredil »figo« v žepu in šel Vam pisat to-le pismo.

Udani Vam

U. 991/99 (proti Frančiški Znoj radi žaljenja straže) in

U. 787/99 (proti Ignaciju Založniku radi žaljenja straže).

Iz kazenskega akta proti Oskarju Šeligu in Karolu Bračiču — Vr. VII. 675/99. — in zlasti iz tamkaj navedenih izpovedeb prič, v kolikor se iste nanašajo na postopanje celjske policije, izhaja naslednje:

Priče Peter Kostič, Milan Hočevar, Jos. Krell, dr. Ivan Dečko, dr. Hinko Suklje in Jernej Sarlah so pod prisego potrdile, da se je vest glede za večer 10. avgusta nameravanih izgrediv in napadov na »Narodni dom«, na hišo dr. Jos. Serneca, na opatijo in kaplanijo že takoj popoldne razširila po celem mestu, in je bilo torej splošno znano da se tisti napadi pripravljajo za večer.

Velečastiti gospod Franc Ogradi je izpovedal pod prisego, da je poslal proti peti uri popoldne, ko mu je došlo naznanilo, da bodo zvečer naskočili opatijo, cerkvenika Frana Aplenca k mestnemu uradu celjskemu s prošnjo, naj ga varujejo ta večer, na kar mu je odgovoril pri mestnem uradu navzoči stražnik kar jednostavno: »Gospod opat naj se umakne v »Narodni dom«.

Gospod dr. Dečko, ki je bil istotako obveščen o nameravanih izgrediv, se je takoj podal k c. kr. okrajnemu glavarstvu in je izposloval varstvo orožnikov zase in za svojo hišo, ki je zunaj ozemlja celjske mestne občine; objednem se mu je pa povedalo, da tako varstvo ni mogoče za gospoda dr. Josipa Serneca, čegar hiša leži v mestu, ker c. kr. okrajno glavarstvo za to ni kompetentno.

Priča Antonija Krajec je izpovedala pod prisego sledeče: Dr. Sernec je prišel domov ob 3/4. uro, njegova soproga je bila pa že poprej obveščena o nameravanih napadih. Dr. Sernec je priče takoj poslal z vlogo na celjski magistrat; to vlogo je priča izročila v mestnem uradu navzočemu mestnemu nadstražniku Mahru v navzočnosti dveh drugih redarjev, in ko je nadstražnik dvakrat prebral vlogo, je odgovoril: »Je že dobro!«

Gospod dr. Josip Sernec je sam pod prisego splošno opisal demonstracije in izgrede, ki so se vršili pri vsprejemu in odhodu Čehov, pri povratku s starega grada ter mej koncertom in po noči, pri katerih so se vedli policije, uradni predstojnik Fürstbauer ter oba župana Rakusch in Stieger popolno ravnodušno in pasivno.

Markanten in pomenljiv je svet, ki ga je dal uradni predstojnik Fürstbauer Slovencem, ki so spremljali Čeha in prič, samemu na kolodvoru takoj po odhodu Čehov, naj namreč čakajo toliko časa na kolodvoru, da se sama razide pred kolodvorom zbrana razburjena množica.

Zelo čuden je tudi odgovor, ki ga je prejel priča v noči od 9. na 10. avgusta, ko je s svojo rodbino in drugimi Slovenci, mej katerimi je bilo več dam, ostaval »Narodni dom« in se hotel podati domov, od stražnikov, ki so stali na Jožefovem trgu in katere je prosil spremstva, da bi namreč morali poprej prašati uradnega predstojnika, ki pa ni navzoč, ako smejo spremljati.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. marca.

Spravne konference se po poročilu praške »Politik« nadaljujejo tudi mej deželnozborskim zasedanjem. Seveda se pogajanja ne bodo nadaljevala v dosedanji obliki, marveč bo razgovor samo o volilnem kompromisu mej konservativnim in liberalnim veleposestvom. Po zahtevi liberalne veleposestniške stranke bi morali konservativni veleposestniki prepustiti svojim nasprotnikom 19 do 21 mandatov. Do tega pa bržkone ne pride tako kmalu, ker bodo konservativci vedeli varovati svoja prava. Sicer se pa mej češkima delegacijama v tej dobi ne vrše nikaka pogajanja mej deželnozborskim zasedanjem, pač bo pa moravska pravna delegacija nadaljevala svoje delo, kakor je razvidno iz izjave poslanca Začeka pri sobotnem dvornem obedu. Spravna komisija za Moravsko je sicer marljivo delala, kakor se je izrazil cesar napram temu poslancu, a delo le počasi napreduje, ker je treba premagati neke težave, kakor na Češkem

Z bilanco dosedanjih spravnih konferenc Schönererjanska glasila kajpada niso zadovoljna. »Ostd. Rundschau« neumljeno prejema nemške zaupnike pri spravnih konferenci za Češko, ker niso ničesar (?) dosegli. Pred vsem pa boli Wolfijance, da je splavala po vodi njih nada, da bo nemščina proglašena za splošni državni jezik za Češko in Moravsko, in da je češka delegacija izposlovala ministerskega predsednika odgovor glede češkega notranjega uradnega jezika. Seveda, ko bi Schönererjevci sklepali premirje, bi bila bilanca vsa drugačna.

Nekaj o »volitvah« v Galiciji. Dunajsko upravno sodišče je te dni razveljavilo neko občinsko volitev v Galiciji na pritožbo ondotnih krščanskih volilcev, ker so se godile naravnost gorostasne nepostavnosti. Volitev je vodil župan, ki je bil radi nerednega gospodarstva z občinskim denarjem suspendiran. Židje so ponaredili celo vrsto pooblastil krščanskih volilcev. V pritožbi se navaja 31 umrlih židov, mej temi Hersch Eichenstamm, ki je že 60 let v grobu, ki so volili »osebno« ali s »pooblastili«. Neki žid je že pred šestimi leti odpotoval v Jeruzalem, a je le še »oddal« pooblastilo. Ko je vkljub temu še primanjkovalo židovskih glasov, se je volitev pretrgala za poldrugo uro, da so mogli fabricirati nadaljna pooblastila. Nad 20 krščanskih volilcev ni moglo oddati svoje glasove, ker se jih je do zadnjega odpravilo ali pa jih klicalo z napačnimi imeni, pozneje je bilo pa že — prepozno. Po tem kopitu se vrše na Galiskem večinoma vse volitve!

Dveletna vojaška služba v Franciji ima precej upanja na zmago. Vojni odsek poslanske zbornice se posvetuje namreč že precej časa o tem vprašanju, a nikdar niso mogli o tem izreči nobene sodbe, ker vlada ni ničesar odgovorila na to splošno zahtevo. Sedaj je došel general Gallfét baje do družega prepričanja. Rekel je, da bo sicer težko pogrešal odpadek 60.000 mož, ki bi se pokazal vsled uvedbe dveletne prezentne službe, a pokril ga bo vendar s takozvanimi kapitulanti. S tem bo to pereče vprašanje konečno vendar rešeno.

Obstrukcija v italijanskem parlamentu. Pelouxovi vladi provzročuje obstrukcija v poslanski zbornici velike preglavice. Njen stolec je z vsakim dnem bolj omajan. Zadnji dve seji tega zastopa sta bili izredno burni. Opozicija z vso silo zahteva, da se takoj sestavi posebna komisija, ki naj revidira ustavo. Nekaj podobnega, seveda z drugim namenom, želi tudi vlada, namreč v toliko, kolikor naj bi se njej na ljubo spremenil poslovni red, zahtevi skrajne opozicije se pa protivi najodločnejše. Posl. Pantano ji je vsled tega napovedal odločen boj. »Sottomettersi o dimettersi«, udati se ali demisionirati, je mej splošnim odobravanjem klical ministrom in predsedniku, ki mu je opetovano pretel ter mu konečno tudi res vzal besedo. Ko je predsednik pozval poslance, naj se dvignejo s sedežev, ako so zato, da se vzame Pantanu beseda, sta se dvignili dve tretjini, jedna cela tretjina je pa tako besnela in divjala, da je moral predsednik pretrgati sejo. Takoj po seji je prestopil v opozicijski tabor dosedanji vladinovec d'Annunzio k skrajni opoziciji ter izjavil, da zapušča kup mrtvih ljudij in gre v pravo življenje. — Že ta seja je pokazala, da vlada ne more biti vesela sedanjih dogodkov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. marca.

Deželni zbor kranjski. Danes se je sešel deželni zbor kranjski. Precejšnja napetost vlada v temačni dvorani starega strelišča. Obljubujejo se hudi boji. Ob 1/2.11. uri je deželni glavar otvoril sejo. Zapisnikar je prebral zapisnik zadnje seje. Na to je novizvoljeni deželni poslanec trgovske in obrtne zbornice kranjske gospod Kušar, katerega izvolitev je zbornica odobrila, storil obljubo, da bo svoje dolžnost vrlo spolnoval. Gospod Kušar se je po obljubi vsedel na Perdanovo mesto. Deželni glavar spomnil se je jubileja sv. očeta s toplimi besedami, katere so vsi poslanci stoji poslušali. V tekočem mesecu, dejal je deželni glavar, obhajal je sveti oče Leon XIII. 90. rojstni dan. Le prav pičlo število iz človeškega rodu doivi to izredno starost in tudi od tistih, kateri dosežejo 90. leto svoje starosti, ostane večinoma le še senca njihovega prejšnjega bitja, onemogli so na duhu in telesu. Sveti oče Leon pa obhajajo svojo 90letnico v polni moči svojega svitlega uma, v polni posesti mogočnega duha, kateri daja slabotnemu truplu čudovito življenjsko moč. Iz vseh delov sveta dobajale so svetemu očetu Leonu iskrene čestitke in pojavi ljubezni in visokega spoštovanja. Uverjen sem, da tudi deželni zbor vojvodine kranjske, ki se je danes v prvič po 90tem rojstnem dnevu sv. očeta zbral, daja izraz čustva prebivalcev kranjske dežele ter me pooblašča, da izražam telegrafičnim potom svetemu očetu iskreno čestitko in udanost zastopa kranjske dežele. (Dobrokljci) — Došle peticije izročile so se raznim odsekom.

Pri volitvi dveh rediteljev se je pokazalo to: Lani sta bila reditelja v dež. zboru iz nemško-slovenske zveze grof Barbo in Lenarčič. Tudi letos sta bila izvoljena. Kot verifikatorja sta bila izvoljena gg. Jelovšek z 18 in Schaffer z 29 od 30 oddanih glasov. V upravni odsek so izvoljeni z 32 glasovi Lichtenberg, Langer, Barbo, Rechbach, z 22 glasovi Povše, Zelen in Pakič, s 23 glasovi Jelovšek in Tavčar, Šubic, Lenarčič, Božič z 20 glasovi. V finančni odsek so bili izvoljeni s 33 glasovi Višnikar, Schaffer, Luckman, Barbo, Langer, z 22 glasovi Papež, Kalan, Povše in Modic ter z 20 glasovi Hribar, Majaron, Murnik. Za odsek za upravno poročilo so dobili po 32 glasov. 22 oziroma 19 glasov Wurzbach, Ulm, Loy, Ažman, Košak, Schweiger, Grasselli, Kušar in Klein. Razna poročila dež. odbora so se izročila izvoljenim odsekom. Dež. odboru se je naročilo v zbornici napraviti telefon. Zapisnikar je prebral nujni predlog posl. Schafferja in tovarišev, s katerim se pozdravlja vladin načrt o drugi železnični zvezi s Trstom in s katerim se izraža trdna nada, da bode drž. zbor to vprašanje, opetovano razpravljano v dež. zboru kranjskem, skoro ugodno rešil, in poziva, da porabi vlada vsa sredstva, da se proga kar najhitreje izvrši. Poslanec Schaffer je v svojem govoru povdarjal, da dá nujni predlog izraz skupni želji, da se gospodarska predloga brez nasprotstev v drž. zboru ugodno in hitro reši, ker je za gospodarski položaj nujno potrebna in ker bode železnična zveza znatno skrajšana. Predlog je bil soglasno sprejet. Odseki so se tako-le konstituirali: Predsednikom finančnega odseka je nemško-slovenska zveza izvolila posl. Hribarja, namestnikom poslanca Schafferja, predsednik upravnega odseka je posl. Lichtenberg, namestnik Tavčar, odseku za letno poročilo predseduje poslanec Grasselli, namestnik njegov je posl. Ulm. Konec seje je bil ob 1. uri popoldne. Prihodnja seja bode v petek.

Presvetli nadbiskup vrhbosenski dr. Stadler je bil včeraj gost ljubljanskega knezoškofa. Prišel je iz Rima, kjer je bil nedavno pri sv. Očetu, ter se je o polnoči odpeljal na Dunaj.

Nemški poslanci v dež. zboru kranjskem — gospodarji. Vsled sklepa narodno-naprednih poslancev, da pretrgajo z našimi vsako zvezo, so se danes vršile volitve v razne odseke na jako čuden način. Narodno-napredni in katoliško-narodni slovenski poslanci so prišli v odseke le s pomočjo nemških glasov. — Mi bi bili raje hoteli, da naših kandidatov nemški poslanci niso volili, ker potem bi se bil terorizem liberalne stranke pokazal v uprav bengalični luči, ker bi stranka, ki zastopa ogromno večino prebivalstva v deželi, ne bila nič zastopana v odsekih.

Liberal slovensko nemška zveza. — Svojedobno je izvrševalni odbor naše stranke sklenil, da se posl. naše stranke ne vsedejo k eni mizi posvetovat se o narodno-političnih stvareh, dokler slovenski liberalci ne pretrgajo zasnovane zveze z Nemci. — Liberalni slovenski poslanci so se čutili žaljene ter so zahtevali od naših poslancev pojasnila. Načelnik kluba naših poslancev je odgovoril, da v omenjenem sklepu ni nič žaljivega, a gospodje »Narodovci« s tem niso bili zadovoljni ter je načelnik kluba liberalnih poslancev, ki je letos Ivan Šubic, naznanil načelniku kluba naših poslancev dr. Papežu, da mu pojasnilo ne zadostuje, ter da vsled tega prekine vsako občevanje in vsako skupno volitev z našim klubom.

Prepovedan »Cvrček«. Včeraj so hoteli v mariborskem Narodnem domu diletanti predstavljati igro »Cvrček«. Oblast je to predstavo prepovedala. Svojo prepoved je utemeljila baje s tem, da čitalnica nima dovoljenja, prirejati diletantskih predstav! Prepoved je provzročil mariborski nemški »Theater- und Casinoverein«.

Izpred mariborskega porotnega sodišča. Oproščen je bil 43letni posestnik Henrik Irgolič iz Sodinca, obtožen, da je tako udaril po očeh Frana Cvetka, da je Cvetko na enem očesu oslepel. Porotniki so menili, da je Cvetku lahko tudi kdo drugi izbil oko, ker se je vedno pretepal. — 26letni delavec iz Slovenske Bistrice Alojzij Zorko je dobil šest let težke ječe, ker je Francu Fuhrmanu v Brinjah zasadił nož v prsa, da je Fuhrman vsled tega umrl. Tudi mati obtoženega je izpovedala obteževalno.

Nemška demonstracija pri cesarski pesmi. Poročali smo, da se je ob rojstnem dnevu cesarja lani v cerkvi v Slatini začela se s kora slovenska cesarska pesem.

— Naši poslanci so pojasnili, da niso hoteli nikogar žaliti, a »Narodovci« tega niso hoteli v vednost vzeti, ker hočejo svetu pokazati, da Slovenec ni za družega, kakor da je suženj Nemcev. Ta svoj namen so s tem svojim sklepom srečno dosegli. Takih lavorik »Narodovci« še veliko lahko naberejo.

Socijalni demokratje in ljubljanski magistrat. Celo ljubljanski soc. dem. so se naveličali sladkih obljub, katere se ob času volitev dele z magistrata, da se s prvim dnem po volitvah razprše v nič. V soboto zvečer so soc. dem. zarožljali proti magistratu s sabljico, s katero so se lani za »žive in za mrtve« borili proti »klerikalcem«. Na ljudskem shodu v kazinskem steklenem salonu je sodrug Kristan govoril o občini in delavskih zahtevah. Po Kristanovem govoru smo prišli do zavesti, da so soc. dem. tudi prišli do prepričanja, da od sedanjega obč. sveta nikdar ne dobe poštenega razširjenja volilne pravice. Tako razširjenje volilne pravice se bode doseglo samo z bojem, dejal je Kristan. Kristan je ožigosal, da se sedaj pred volitvami čuje nekaj iz narodno-naprednega tabora o razširjenju volilne pravice, a določenega se ne pove nič. Vodo v grlu morajo imeti gospoda na magistratu, potem se bode storilo kaj korakov naprej. Delavstvo ni zadovoljno s kako četrto kurijo, ono zahteva direktno, občno, tajno volilno pravico! (Živahno odobravanje.) Kazal je govornik na stanovanjske razmere mesta, ki so udobne samo za premožnejše. Za delavske sloje se ne stori nič. Ustanovili so »rešilno postajo«, na kateri se samo 2 uri na dan ordinira za celo mesto! Za delavstvo se sploh nič resnega storilo ni. Preurediti bi se moralo šolstvo, da bi najrevnejši imel isto priliko do učenja, kot bogatin. Doklade naj se razdele procentovalno po dohodkih posameznikov. Tako bodo rešeni težkih bremen sloji, ki imajo komaj za živež, a morajo plačevati velike naklade mestu. Občina ustvari za podjetnike, katerim ona oddaja delo, načrt za minimalne plače njihovim delavcem, delavni čas itd. Govornik je potem, ko je še kršč. soc. Gostinčar kazal na izkoriščanje mestnih delavcev od mestne uprave, ki morajo čisto s 75 kr. na dan skrbeti za družine in je povedal soc. izrek županov: »Za družine ne moremo skrbeti!« predlagal je, naj soc. dem. stranka izdela občinski program ter ga v najbližji bodočnosti predloži zopetnemu javnemu shodu, ki določi, kako stališče zavzamejo soc. dem. napram prihodnjim obč. volitvam. Sprejeto. Pozival je sodrug Kristan sodruga, naj že sedaj razvijo najživahnejšo agitacijo za obč. volitve, pri katerih naj se ne voli po antipatiji oseb, nego po načelih, katere zastopa kandidat. Soc. dem. Šetina je še povedal, kako »za trdno« so lani obljubovali v »Narodnem domu« soc. dem. razširjenje volilne pravice, a sedaj so se soc. dem. prepričali, da napredna stranka ima svobodo zaprti v »kevdru«, naprednost pa v »sporherd«.

Tako se je v soboto razvila rudeča zastava za obč. volitve ljubljanske. Sedaj smo le radovedni, ako se bode upal »Narod« soc. dem. tako surovo prijeti, kakor je prijel obrtnike, ki so dali brez strahu duška svoji nejevolji nad paševanjem na ljubljanskem magistratu.

Prepovedan »Cvrček«. Včeraj so hoteli v mariborskem Narodnem domu diletanti predstavljati igro »Cvrček«. Oblast je to predstavo prepovedala. Svojo prepoved je utemeljila baje s tem, da čitalnica nima dovoljenja, prirejati diletantskih predstav! Prepoved je provzročil mariborski nemški »Theater- und Casinoverein«.

Izpred mariborskega porotnega sodišča. Oproščen je bil 43letni posestnik Henrik Irgolič iz Sodinca, obtožen, da je tako udaril po očeh Frana Cvetka, da je Cvetko na enem očesu oslepel. Porotniki so menili, da je Cvetku lahko tudi kdo drugi izbil oko, ker se je vedno pretepal. — 26letni delavec iz Slovenske Bistrice Alojzij Zorko je dobil šest let težke ječe, ker je Francu Fuhrmanu v Brinjah zasadił nož v prsa, da je Fuhrman vsled tega umrl. Tudi mati obtoženega je izpovedala obteževalno.

Nemška demonstracija pri cesarski pesmi. Poročali smo, da se je ob rojstnem dnevu cesarja lani v cerkvi v Slatini začela se s kora slovenska cesarska pesem.

kar je nekatere Nemce, ki so koncem svete maše prišli v cerkev, tako jezilo, da so se pričeli vmes nemški dreti in heilati, in povzročili, da so pevoči morali prenehati s petjem. Pri zaslšanju so župnik Korošec, kaplana Višner in Druškovič in njegova gospa potrdili od Nemcev povzročeni škandal, ker so pa nekatere priče pri zaslšanju to tajile, je celjsko državno pravdnitvo proti obtoženim Frideriku Hoisel, René Vosou, Raul Vosou in Neži Kirsche hitro — umaknilo obtožbo.

Shod društva hišnih posestnikov se v soboto ni vršil. Preložen je na poznejšo dobo. Bila je preslaba udeležba.

Koroške novice. V Pliberku je bil dne 14. t. m. na mesto pokojnega g. Metnica za župana izvoljen tukajšnji posestnik in mesar g. Fr. Nemec. Od 13 glasov je dobil 8. Nemški listi zatrjujejo, da noče novi župan skrbno varovati „nemški“ značaj pliberskega mesta. Heil! — Nesreča se je zgodila na Žingarici v rožni dolini. Janez Kumer, občespoštovan, pošten in delaven mož, je šel „drkat“ drva; ker ni prišel nazaj, so ga sosedi šli iskat in našli mrtvega. Na zelo strmem in gladkem potu čez „Cimper“ ni mogel zdržati sanij in je zadel ob drevo poleg pota, kjer so sani obvisle, on pa je odletel daleč navzdol in vsled hudih ran umrl na mestu. Sodnijska komisija je prišla in ga raztelesila. Srce in pljuca so bila raztrgana in na glavi je imel hude rane. Rajni je bil rojen v kotmirski fari in nekdanj posestnik Cimpernjakove kajze v Črezdolu. — Zveza nemških, ogerskih in avstrijskih čebelarjev ima svoj letošnji 45. občni zbor v Celovcu od 12. do 17. avgusta. — Cesar je potrdil od deželnega zbora sklenjeni zakon o zlaganju kmetijskih zemljišč in o razdelitvi skupnih zemljišč. — Dasi smo sredi posta, je v Celovcu vsako nedeljo po več plesov. Znamenje časa! — O binkoštih bo v Celovcu koroški „Sängerbundesfest“. To bo zopet „hajlanja!“ — Nadučitelj g. J. Socher v Melvičah je imenovan za nadučitelja Podkloštom. — Do 6. aprila je razpisano mesto šolskega voditelja v Melvičah. Zahteva se znanje slovenščine. — V celovškem uršulinskem samostanu je dne 17. marca umrla č. sestra Posnak, stara 40 let. Porodila se je v Slovenski Bistrici. N. p. v. m!

Lepe razglednice naših planin je izdala radoliška podružnica slovenskega planinskega društva. Tu stoji pred nami orjak julijskih Alp, tretja najvišja gora na Kranjskem, drzoviti Jalovec (2655 m). Ob njegovem vznožju se razteguje glasovita „Planica“, kjer vidimo v sencih mogočih semrek koč, zgrajeno leta 1899. Na desni strani je izvir Save Dolinke in župnijska cerkev v Rátečah s starodavno podružnico sv. Tomaža (fotografiral g. Alojzij Vengar v Radolici). Rojaki! Obiskujte to na slovensko-nemški meji osamelo postojanko!

Hranilnično knjižico je zgubil v soboto na potu od dolenske mitnice do Grosuplja delavec Jakob Križman iz Slivnice. Hranilna knjižica, ki jo je izdala kranjska hranilnica, nosi št. 259.560 in je vloženo na njej 200 kron.

Glavna skupščina »Schulvereina« se bode letos v Binkoštih vršila v Gradcu. V soboto je že imel zbrana okolu sebe graški župan odsek, ki bode skrbel v istih dneh za primerno veselje materi Germaniji. Dal Bog, da bi v tistih dneh na graške Nemce prišel sv. Duh!

Obleđela slava. Kakor se čuje, ni za obč. volitve v Trstu nobena sedaj tekmujočih strank ne »Progresso« in ne »Democratica« postavila v kandidaturno listo dosedanjega župana dr. Dompierija, ki je preveč razkrinkal gnjilico v vrstah sedanjih mogotcev t. j. židov na tržaškem magistratu. Prijatelji dr. Dompierija so izdali sedaj sami listo, v kateri je tudi dr. Dompieri.

Most čez Sočo ob Barki. Za ta most bodo pričeli takoj s potrebnimi pripravami, kakor hitro bode voda nekoliko upadla. Ta most je bil obljubljen Lahom pod pogojem, da bodo v Gorici dali primeren prostor za slov. ljudsko šolo in ne Katinellijske vojašnice. Most pričenjajo že graditi, za slov. ljudsko šolo v Gorici pa je še vedno pripravljena le Katinellijska vojašnica.

Nabor v Ljubljani. Te dni se vrši v „Mestnem Domu“ nabor za okolico ljubljanske. V petek je bilo potrjenih 53 fantov,

v soboto 57 in danes 53. — V gostilni pred škofijo so se danes naborniki stepli. Tri vročerkvrneže so stražniki odvedli na magistrat. Pri „Kolovratarju“ so ubili jedno okno.

„Vse plačano!“ je zatrjeval v soboto ljubljanskim sodnikom Janez Bergant, o katerega premetenem osleparjenju Urške Vavpotič iz Rožnih ulic smo pred dnevi poročali. Trdil je sodnikom, da je poplačala Urški že vse njegova mati. Urška ga je zopet strašno obsula z „lažnjivcem“ in povedala, da niti solda ni dobila od tistih goldinarjev, katere je dala Janezu, da dobi službo „pri Londesprezidentu“. Sodniki so vrjeli Urški in Janez je dobil 2 meseca težke ječe „brez penziona“, pač pa s primernimi posti, trdim ležiščem in temnico.

Samomor blaznenca. V bližini Maribora našli so v nekem gozdu mrtvo moško truplo. Dognalo se je, da je mrtvec čevljar Franc Ross, katerega je iskal celjski magistrat. Rossa so izpustili iz blaznice v Feldbachu. Predno se je blaznež usmrtil, se je slekel. Pri mrtvecu pa niso našli nobene obleke, ker mu jo je nek mariborski tat ukradl.

Ljubljanski slepar v Ameriki. Iz La Salle se poroča: Okolu tamošnjih Slovencev je hodil nek človek, ki se je pred stavljaj za A. Hartmanna ter ponujal na prodaj velike slike. Dve sliki ste se lahko na ročili pri njem za 1 dolar 50 c. Polovico plače je zahteval »za aro« naprej. Slike bi moral poslati naročnikom čez štirinajst dni, pa tedaj ni bilo ne njega ne slik, pa tudi »are« ne. Tako je ogoljufal mnogo tamošnjih Slovencev. Pravo njegovo ime je Petrovič in je rodom iz Ljubljane.

Zopet dva tička pod ključem. V soboto popoldne je točil Franc Križman vulgo Plavc v Florijanskih ulicah veseli družbi frakelj za frakeljčkom. Družba je hitela srebat zlahtno pijačo, da se je napije. predno pridejo »rotovski« zaprt šnopsarijo. Ko je neki Končar naročeval »frišen frakelj«, stopila sta mej goste dva moža. Jeden je imel pod pazduho velik zavitek in ga položil na mizo, na katero je Plavc postavljaj »frišne frakeljčke«. »Dobro je, ako ima človek bogatega strica«, dejal je mož z zavitkom, katerega je Plavc spoznal, da je znani tat Zaruba. »Kupite, dam po ceni«, ponujal je Zaruba, a naredil ni kupčije, ker je možem dišal bolj šnops. Šel je potem s tovarišem Koporcem v isto hišo prodajat »stričevo blago« k starinarici Elizabeti Zupanc, ki pa ni imela denarja. Končno je kupila mizno pregrinjalo, ovijačo in nekaj spodnjih kril vse skupaj za 4 krone šivilja Miklič. Z jednim delom »izkupljenega« Zaruba jo je mahnil v Blatno vas, Koporc pa je šel na Plavčev šnops, kjer ga je dobil policaj, katerega je Plavc poklical. Policaju se je delal, da nič ne ve. Zaruba so dobili, ko je v Kolodvorskih ulicah pri Kolarju jedel »golaš«. Na rotovžu je po dolgem tajanju priznal, da so prodane reči ukradene gospej Miklavc pred škofijo. Gostje v Plavčevi gostilni so povedali, da je Zaruba bil že petnajst let zaprt in trikrat že v prisilni delavnici. Še-le nedavno je padel na Kongresnem trgu po nekih stopnjicah, ko ga je policaj preganjal radi tatvine.

Zgubila je Ana Tornago na tukajšnjem »Mestnem trgu« denarnico, v kateri je bilo približno 56 kron.

Konj splašil. V soboto zvečer se je splašil konj hlapca I. Novlje in zdirjal do mitnice, kjer ni mogel naprej.

Dve nemški igralki ste bili v soboto obsojeni radi razžaljenja časti.

Dvoboj v Kranju? Iz Kranja se poroča, da se je vršil mej železniškim uradnikom U. in g. R., zetom g. G., razgret pogovor o umrlem Fladungu. G. R. se je ne-lepo izrazil o mrtvecu, nakar je g. U. prijatelj Fladungov, ostro reagiral. Ker sta oba rezervna častnika, pride baje do dvoboja.

Skozi Gorico v Ameriko so jo hoteli popihati Mih. Mirtič, Fran Kastelic in Franc Bombač s Kranjskega, v Gorici pa so jih prijeli in utaknili v sveži zrak goriških zaporov.

Šolo so zaprli v Metliki radi ošpic. Več učencev je že zbolelo za to boleznijo.

Utonil je minuli petek v Reki bivši hlapec mlinarja Valenčiča v Kilovčah, Miha Novak iz Pavlice v Istri.

Opozarjamo na današnje naznanilo domače tvrde Karol Zupančič v Jurjevici pri Ribnici, ter jo priporočamo pri naročilih.

Popravek. V bilanci kmetске posojilnice, priobčenej v sobotni številki našega lista, izpustita naj se v napisih „Bilanca za prvo upravno leto 1899“ in „Izkaz izgube in dobička za prvo upravno leto 1899“ besedici „prvo“ ter bere pravilno „Bilanca za upravno leto 1899“ in „Izkaz izgube in dobička za upravno l. 1899.“

Volilna pravica žen v trgovske in obrtne zbornice. Trgovska in obrtna zbornica v Pragi je nasvetovala vladi, naj dobe tudi žene, ki imajo v posesti kako trgovino ali obrtno podjetje, direktno, osebno in aktivno volilno pravico.

Društva.

(Slovensko pevsko društvo „Lipa“ je imelo dne 21. t. m. svoj redni občni zbor. V odbor so bili sledeči gg. izvoljeni: Predsednik Pavel Balog, podpredsednik Ferdinand Accetto, tajnik Jos. Tarin, blagajnik Ivan Breskvar, odborniki Avgustin Accetto, Josip Hermann, Radivoj Hribar, pregledovalca računov Beloslav Privak, Radivoj Zemel.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. marca. Večina deželnih zborov se je otvorila danes z običajnimi formalnostmi. — V štajarskem dež. zboru je bil izmej slovenskih poslancev navzoč samo odbornik Robič. V predarlskem je kazal dež. glavar na prizadevanje vlade, da bi rešila splošni jezikovni prepir v Avstriji. — Mej peticijami, ki so bile danes vložene v češkem dež. zboru, je tudi peticija za po-deželjenje čeških premogovnikov.

Dunaj, 26. marca. Volilno reformo za Dunaj je cesar potrdil. Uradni list potrditev objavi jutri.

Dunaj, 26. marca. Ogerski minist. predsednik Szell je bil večeraj dopoldne pri cesarju, kjer je stavil svoje predloge glede imenovanja novega ministra a latere ter pričetka nove parlamentarne sesije. Pozneje je konferiral Szell z grofom Goluhovskim glede delegacij in z ministerskim predsednikom Koerberjem glede kvotnih deputacij.

Dunaj, 26. marca. Ogerski minist. predsednik Szell je mnenja, da se mora kvotna deputacija še enkrat voliti. — Delegacije bodo sklicane koncem aprila.

Praga, 26. marca. Poslanec Gregr je imel pred svojimi volilci shod, na katerem je napadal oportunitizem Mladočehov. Pobijal je postopanje Kaizlovo in Kramarjevo, želel si je absolutizma, iz katerega se razvija federalizem.

Žatec, 26. marca. Shod radikalcev je bil razpuščen zaradi napadov poslanca Irota na krono.

Atene, 26. marca. Zbornica je po daljši debati vsprejela načrt zakona, s katerim se poveri vrhovno poveljstvo v armadi prestolonasledniku.

Lizabona, 26. marca. Danes je odšla 750 mož broječa ekspedicija na Mosambique.

Vojska v Južni Afriki.

O prodiranju maršala Roberta se sedaj ni nikakih poročil, mož se še vedno ukvarja s pripravami na bodočo akcijo, kar kaže, da je uverjen o velikih težkočah, ki mu jih bodo povzročali Buri na potu v Pretorijo. Njegovo sedanje delovanje toraj ne vzbuja velike pozornosti. Tem bolj se pa vse zanima za usodo burskega oddelka pod vodstvom generala Oliviera. Z zmago nad armado generala Gatacre se je Olivier srečno rešil jedne zagate in je sedaj na potu v Ladybrand preko Smithfielda in Wepenera. Tu mu pa zopet preti velika nevarnost. Za njim in za njegovim velikim trainom gre s svojo armado general Brabant in ostanek Gatacrove armade, njemu nasproti je pa poslal Roberts generala Frencha s kavalerijo. Rešitev Olivierova na tem potu je skoro izključena. Mogoča mu je rešitev le na ta način, da prepusti train njegovi usodi, sam z vojaštvom jo pa ubere preko Zmajevskih gora v Transval.

Barkly, 25. marca. 400 Burov je v četrtek znova zasedlo Griquatown ter ujelo vse lojalne prebivalce. Iz Kimberleya je odšel na pomoč oddelek Angležev.

Berolin, 26. marca. Avstro-ogerska vlada je potom tukajšnje vlade poslala v Pretorijo naslednji odgovor glede posredovanja: „Avstro-Ogerska želi iskreno, da se ustavi prelivanje krvi v Južni Afriki in sklene mir, in bi bila voljna posredovati v dosego tega namena. Posredovalna akcija je pa mogoča le tedaj, ako sta oba dela voljna vsprejeti posredovanje. Ker pa ta pogoj ni izpolnjen, avstro-ogerska vlada ne more ustreči prošnji južno-afrikanških republik.“

London, 26. marca. Maršal Roberts brzojavlja iz Bloemfonteina 24. t. m.: Buri so zajeli štiri naše častnike, dva polkovnika in dva poročnika, ki so se oddaljili osem milj od Modder-Rivera na sprehod. Jeden poročnik je ubit, ostali nevarno ranjeni. Ranjence so prenesli Buri k nekemu farmovcu.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

„Vedite, spoštovana mati...“, začne Agnese; toda gvardijan jej s pogledom zaprè sapo in odgovori: „To deklico, presvetla gospá, mi je priporočil neki moj sobrat, kakor sem uže povedal. Skriva je morala ubežati iz svoje vasi, da se ogne velikim nevarnostim. Nekaj časa mora sedaj živeti v kakem zavetju nepoznana, kjer se je ne predrzne nihče vznemirjati, četudi...“

„Kakšne nevarnosti?“ prekine ga gospá. „Prosim vas, pater gvardijan, ne pripovedujte me stvari v zagonetkah! Saj veste, da mi redovnice rade slišimo kako dogodbo bolj natanko.“

„To so nevarnosti“, odgovori gvardijan, „katere je smeti čistim ušesom častite matere le od daleč spomniti.“

„Oh gotovo“, reče naglo signora nekoliko zarudevši. Ali od sramu? Kdor bi opazil hipni zaničljivi posmeh, ki je spremljal to rudečico, mogel bi dvomiti in morda tem bolj, če bi jo prispodabljal z rudečico, ki je od trenutka do trenutka polivala Lucijina lica.

„Dovolj je, če povem“, reče gvardijan, „da je neki plemeniti mogočnej... vsi velikaši se ne poslužujejo božjih darov v božjo čast in v korist bližnjih, kakor vi, presvetla gospa...“, da je torej neki plemeniti mogočnej že delj časa zalezoval ubožico z grdim prilizovanjem. Ko pa je videl, da je vse bob ob steno, predrznil se je očitno jo zasledovati s silo, tako, da je morala revica bežati od doma.“

„Stopi bliže, deklica!“ reče gospa Luciji ter jej namigne s prstom. „Vem, da oče gvardijan govori golo resnico; toda nihče ne more teh stvari bolje vedeti od tebe. Ti nam torej povej, ali te je oni mogočnej res nevarno preganjal?“ Lucija se takoj poslušno približa. Toda odgovorjati, to je bila druga stvar! Ako bi jo o tem vprašala tudi njena sovrstnica, prišla bi v nemalo zadrego. Ker jo je pa vprašala takó visoka gospa in vrhu tega še nekako hudomušno, zgubila je ves pogum za odgovor. „Gospa... mati... častita...“ zajeceljá, kakor bi ne imela ničesar družega na jeziku. Tedaj se Agnese čuti poklicano pomagati jej, češ ker je njej bilo baš tako dobro vse znano. „Presvetla gospa“, reče, „jaz lahko pričam, da se je moja hči vedno bala onega gospoda, kakor hudobec križa. To se pravi, hudobec je on. Oprostite mi, če ne govorim prav, ker mi smo preprosti ljudje. Ta ubožica je bila zaročena z nekim bogaboječim, poštenim mladencem našega stanu. In če bi bil gospod kurat res mož, kakor si jih jaz mislim... vem, da govorim o duhovniku, toda oče Cristoforo, prijatelj očeta gvardijana, je tudi duhoven mož, pa ima srce, polno usmiljenja, in ako bi bil tukaj on, bi lahko izpričal...“

„Vi govorite, dasi vas nihče ni nič vprašal“, pretrga jo signora jezno in oholo, kar jej ni posebno pristojalo. „Molčite vi; saj vem, da so stariši vedno pripravljene, odgovorjati za svoje otroke.“

